

УДК 378.011.3-051:811.111]:355.58

DOI: 10.31376/2410-0897-2025-1-57-39-44

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ткаченко Наталія Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

e-mail: tknatik2014@gmail.com

ORCID ID: 0000-0003-1879-9159

Назирів Родіон Шавкатович

аспірант

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

e-mail: nazyrov.r@gmail.com

ORCID ID: 0009-0007-9076-685X

У публікації презентовано теоретичні засади розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в процесі підготовки на третьому рівні вищої освіти, що становить основу для розроблення конкретних методик і технологій реалізації зазначеного процесу. Провідними методологічними підходами визначено комунікативний, когнітивно-компетентнісний, міждисциплінарний, проблемно орієнтований, технологічний. До ключових принципів віднесено систему загальнодидактичних та специфічних (професійної спрямованості, міждисциплінарної інтеграції, когнітивної активності, автентичності та технологізації навчання, адаптивності, багаторівневої комунікативної взаємодії). З'ясовано, що успішність розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти залежить від урахування певних факторів, які умовно поділено на соціально-політичні, інституційні, психолого-педагогічні, методичні. Висновковано, що спрямувати дію визначених факторів на досягнення запланованих результатів можна завдяки забезпеченню таких виявлених та обґрунтованих педагогічних умов: створення професійно орієнтованого мовного середовища з інтеграцією мовної підготовки у фахові дисципліни; формування мотивації та автономності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в набутті англomовної компетентності; використання цифрових технологій на засадах інноваційного навчання.

Ключові слова: англomовна компетентність, майбутній викладач, заклад системи військової освіти, професійна підготовка, третій рівень вищої освіти.

Постановка проблеми. Розвиток англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в Україні є стратегічно важливим завданням, обумовленим низкою соціально-політичних, освітніх та військово-оперативних чинників, серед яких домінантним є євроатлантичний курс України, що передбачає поступову інтеграцію України до НАТО та розширення співпраці з країнами-членами Альянсу, і зумовлює потребу у викладачах закладів системи військової освіти, які володіють англійською мовою на рівні, що дозволяє ефективно комунікувати з міжнародними партнерами, брати участь у міжнародних військових навчаннях, конференціях, обміні досвідом та викладати дисципліни, пов'язані з військовими стандартами НАТО. Не менш важливою є міжнародна мобільність та освітня інтеграція, що передбачає обмін кадрами, спільні наукові дослідження, залучення українських закладів військової освіти в міжнародні освітні проекти та програми і уможливорюється завдяки володінню англійською мовою. Наразі актуалізується і необхідність оновлення змісту військової освіти відповідно до міжнародних стандартів, що потребує інтеграції актуальних джерел інформації, більшість з яких публікуються англійською мовою (військові дослідження, аналітичні звіти, стратегічні документи), та передових методик підготовки військових фахівців, які використовуються в провідних світових арміях. Зростаюча роль цифрових технологій та дистанційного навчання вимагає достатнього рівня англomовної компетентності з метою використання масових відкритих онлайн-курсів (MOOCs), військових освітніх платформ та симуляційних програм у процесі підготовки військових фахівців та проходження дистанційних курсів і програм професійного розвитку для викладачів військових закладів, що часто доступні англійською мовою. Крім того, тільки викладачі з належним рівнем англomовної компетентності здатні забезпечувати належний рівень підготовки курсантів та офіцерів для виконання завдань у міжнародному середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку англomовної компетентності фахівців різних галузей актуалізовано в наукових розвідках Н. Самборської, М. Богачик, О. Іванової, Н. Арістової, С. Танана, О. Шевченко, Т. Побочої, М. Баліцької, Н. Горянської та ін. Англomовну професійну компетентність морських спеціалістів вивчали О. Дендеренка, У. Ляшенко, Н. Огородник, Л. Морська, О. Роменський та ін. Обґрунтування іншомовної компетентності як складової розвитку

особистості офіцера ЗСУ знаходимо в працях О. Бабіч, І. Блощинського, В. Балабіна, І. Бец, О. Лагодинського, Ю. Захарчишина, Н. Шалигіної та ін.

Аналіз наукового доробку дозволив констатувати, що попри значні напрацювання з означеного напрямку, проблема розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти залишилися поза увагою наукової спільноти і потребує з'ясування методологічних положень і принципів, дослідження педагогічних факторів, які впливають на її розвиток, виявлення та обґрунтування педагогічних умов, що з найбільшою ймовірністю забезпечать ефективність означеного процесу, що становитиме основу для розроблення конкретних методик і технологій на певних етапах цілеспрямованого дослідницького пошуку.

З огляду на це **метою публікації** є розроблення теоретичних засад розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в процесі підготовки на третьому рівні вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Розвиток англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти є складним і багатовимірним процесом, що вимагає науково обґрунтованого підходу. Для забезпечення ефективності цього процесу необхідно визначити методологічні підходи та принципи, які слугуватимуть концептуальною основою для створення відповідної методики навчання.

Методологічні підходи формують загальну логіку та структуру освітнього процесу, забезпечуючи його узгодженість із сучасними тенденціями освіти та реальними потребами майбутніх викладачів. Визначення ключових підходів дозволяє узгодити зміст навчання із сучасними вимогами до педагогічної діяльності та міжнародними стандартами; забезпечити системність і послідовність у формуванні мовних навичок, які необхідні викладачеві для роботи в полікультурному освітньому середовищі; визначити оптимальні методи та технології навчання, що відповідають особливостям третього рівня вищої освіти та специфіці викладання у військових закладах освіти.

У процесі наукового пошуку визначено такі методологічні підходи до розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти:

- комунікативний підхід, що фокусується на розвитку говоріння, аудіювання та навичок усного професійного спілкування, використанні реальних ситуацій з військової сфери для відпрацювання навичок комунікації;
- когнітивно-компетентнісний підхід, зорієнтований на формування ключових компетентностей, що дозволяють застосовувати мову в професійній діяльності, розвиток критичного мислення та аналітичних навичок через використання в освітньому процесі англomовних військових документів, звітів, інструкцій тощо;
- міждисциплінарний підхід, що уможливорює інтеграцію військової тематики в мовне навчання (термінологія, професійні сценарії, аналіз реальних кейсів); використання військових текстів, звітів, інструкцій як навчальних матеріалів;
- проблемно орієнтований підхід (Problem-Based Learning, PBL), що передбачає навчання через вирішення реальних або змодельованих проблем військової сфери; використання кейс-методу, рольових ігор, симуляцій бойових операцій для відпрацювання комунікативних навичок;
- технологічний підхід, що реалізується через використання електронного навчання, штучного інтелекту та VR/AR для створення мовного середовища; адаптацію навчання під індивідуальні потреби студентів через цифрові платформи.

Визначені методологічні підходи конкретизуються принципами навчання, які виступають своєрідними регулятивами методики розвитку англomовної компетентності, визначають правила організації освітнього процесу. Вони дозволяють забезпечити ефективність, послідовність і практичну спрямованість навчання [1].

До ключових принципів, що мають бути покладені в основу методики розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів, відносимо систему загальнодидактичних принципів, які є спільними для організації освітнього процесу незалежно від освітнього ступеня чи напрямку підготовки. Водночас для розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти на третьому рівні вищої освіти вважаємо за доцільне виокремити низку специфічних принципів, що враховують особливості військової підготовки, професійного середовища та вимоги до викладачів у цій галузі, а саме:

- принцип професійної спрямованості – навчання має бути орієнтованим на реальні комунікативні ситуації, з якими викладач стикається у своїй діяльності (лекції, наукові дискусії, міжнародні конференції тощо);

- принцип міждисциплінарної інтеграції – залучення знань із різних галузей (педагогіки, військової справи, комунікативних технологій) для комплексного розвитку англomовної компетентності, що передбачає використання кейсів із міжнародних місій, навчань та миротворчих операцій; вивчення міжкультурних аспектів військової комунікації (особливості спілкування в арміях різних країн, стилі керівництва тощо);
- принцип когнітивної активності – створення освітнього середовища, що стимулює аналіз, критичне мислення та самостійне опрацювання матеріалу англійською мовою;
- принцип автентичності та технологізації навчання – використання сучасних цифрових технологій (VR- та AR-технологій) та автентичних ресурсів (онлайн-курсів НАТО, відеолекцій міжнародних військових експертів, подкастів із військової тематики) для моделювання реальних військово-освітніх процесів англійською мовою, військових ситуацій (наприклад, управління підрозділом під час міжнародної місії); застосування цифрових платформ для професійного навчання (Coursera, edX, військові тренінгові платформи) масових відкритих онлайн-курсів у контексті реалізації концепції навчання впродовж усього життя;
- принцип адаптивності – гнучкість у виборі методів і засобів навчання відповідно до рівня підготовки студентів та специфіки їхньої майбутньої діяльності, реалізація якого вможливує навчання швидкого реагування на зміну обставин під час комунікації англійською мовою і здійснюється шляхом використання методу сценарного моделювання (наприклад, симуляції кризових переговорів або оперативних брифінгів англійською мовою), методики імпрровізаційних виступів, коли викладач має швидко формулювати думки в нестандартних умовах;
- принцип багаторівневої комунікативної взаємодії – англomовна підготовка має охоплювати різні рівні комунікації (формальну, неформальну, письмову, усну) у контексті військової освіти, що вбачається можливим реалізувати шляхом тренування офіційної доповідної комунікації (написання рапортів, аналітичних звітів, стратегічних документів англійською мовою), моделювання формальних та неформальних переговорів (спілкування з колегами, міжнародними експертами, військовими аташе), використання диференційованих комунікативних завдань (від роботи в невеликих групах до виступів перед широкою аудиторією тощо) [2].

Усі зазначені принципи базуються на педагогічних законах та закономірностях, є взаємопов'язаними та взаємозумовленими, виявляють синергетичну дію, підсилюють один одного і забезпечують розвиток англomовної компетентності викладачів військової освіти.

Зазначимо, що успішність розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти залежить передусім від урахування певних факторів. Згідно з «Академічним тлумачним словником української мови» «фактор – це умова, рушійна сила будь-якого процесу, явища; чинник» [3, с. 553].

На підставі аналізу сучасного етапу соціально-економічного розвитку держави визначимо фактори, що, на нашу думку, мають потенціал для розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти: *соціально-політичні* (євроінтеграційні процеси, що вимагають підготовки військових фахівців до взаємодії з міжнародними партнерами, стандарти НАТО у військовій освіті, що передбачають високий рівень володіння англійською мовою, глобалізація та необхідність міжнародної комунікації у військовій сфері); *інституційні* (наявність у закладах військової освіти сучасних програм з англomовної підготовки; матеріально-технічне забезпечення (мовні лабораторії, симуляційні системи, доступ до міжнародних навчальних платформ); компетентність викладацького складу в методиці навчання англійської мови у військовому контексті); *психолого-педагогічні* (мотивація здобувачів вищої освіти до вивчення англійської мови з професійною метою; психологічна готовність до міжкультурного спілкування та використання англійської мови в реальних професійних ситуаціях; особистісні якості здобувачів, зокрема здатність до самостійного навчання, критичного мислення та рефлексії); *методичні* (упровадження інтерактивних та комунікативних методик навчання (сценарне моделювання, кейс-метод, рольові ігри); застосування CLIL (Content and Language Integrated Learning) у військовій освіті; доступ до сучасних англomовних навчальних матеріалів та автентичних ресурсів).

Таким чином, виокремлені фактори можуть впливати на перебіг процесу розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в процесі підготовки на третьому рівні вищої освіти, проте спрямувати дію кожного з них на досягнення запланованих результатів виявляється можливим завдяки педагогічним умовам, які необхідно забезпечити й реалізувати в процесі функціонування спеціально розробленої педагогічної системи.

У «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» умови трактовуються як «необхідні обставини, особливості реальної дійсності, які уможливають здійснення, створення,

утворення чого-небудь або сприяють чомусь» [4, с. 1295]. Словник-довідник з професійної педагогіки визначає педагогічні умови як «обставини, від яких залежить та за яких відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості, групою людей» [5, с. 193].

З метою пошуку ефективних шляхів підвищення якості професійної підготовки майбутніх викладачів закладів системи військової освіти на основі проведеного аналізу наукового доробку вчених та власного бачення проблеми було відібрано низку педагогічних умов, забезпечення яких, імовірно, сприятиме розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в процесі підготовки на третьому рівні вищої освіти. Для визначення їх вагомості було використано методологію експертного оцінювання. У результаті опрацювання одержаних даних визначено вагові коефіцієнти педагогічних умов, що визначають їх значущість. За узагальненою думкою експертів, найбільш значущими для розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в процесі підготовки на третьому рівні вищої освіти виявилися такі педагогічні умови:

- створення професійно орієнтованого мовного середовища з інтеграцією мовної підготовки у фахові дисципліни;
- формування мотивації та автономності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в набутті англomовної компетентності;
- використання цифрових технологій на засадах інноваційного навчання.

Відібрані педагогічні умови потребують наукового обґрунтування.

Схарактеризуємо першу педагогічну умову – *створення професійно орієнтованого мовного середовища з інтеграцією мовної підготовки у фахові дисципліни*.

Професійно орієнтоване мовне середовище є ключовим чинником для формування англomовної компетентності, адже забезпечує автентичність комунікативних ситуацій та зв'язок мовної діяльності з реальними завданнями професійної діяльності. Згідно з концепцією Content and Language Integrated Learning (CLIL) інтеграція мовного і фахового контенту сприяє не лише засвоєнню термінології та академічного стилю спілкування, а й розвитку критичного мислення, когнітивної активності та міжкультурної обізнаності.

У контексті військової освіти така інтеграція є особливо актуальною, оскільки дозволяє поєднувати вивчення іноземної мови з аналізом професійних кейсів, військових інструкцій, технічних звітів тощо.

Другою педагогічною умовою є *формування мотивації та автономності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в набутті англomовної компетентності*.

Мотивація та автономність – визначальні чинники ефективності оволодіння іноземною мовою в дорослому віці, особливо в умовах третього рівня вищої освіти, де акцент робиться на самоосвіту, рефлексію та дослідницьку діяльність.

Теорія самодетермінації Е. Десі і Р. Райана підкреслює важливість внутрішньої мотивації, яка активується з наданням здобувачам свободи вибору, підтримки та значущих цілей [6].

Формування автономії в навчанні забезпечує сталість освітніх результатів і готовність до безперервного професійного розвитку, що особливо актуально для військових викладачів, які працюють у високодинамічному та багатозадачному середовищі. Методи автономного навчання (self-directed learning), зокрема складання індивідуальних планів вивчення мови, ведення мовного портфоліо, рефлексивних щоденників тощо, підсилюють усвідомленість освітнього процесу.

Третьою педагогічною умовою є *використання цифрових технологій на засадах інноваційного навчання*.

Цифрові технології відкривають нові можливості для персоналізації навчання, розвитку комунікативної практики, візуалізації складних понять та підтримки зворотного зв'язку в режимі реального часу.

Застосування онлайн-платформ (Moodle, Google Classroom), мобільних застосунків (Quizlet, Anki), інтерактивних симуляцій та масових відкритих онлайн-курсів (МВОК) сприяє інтенсифікації освітнього процесу, гнучкості навчальних траєкторій та розвитку цифрової грамотності – важливої складової англomовної компетентності в умовах гібридного та дистанційного навчання.

У межах військової освіти, де існує потреба в опануванні спеціалізованої термінології, інструкцій, командної лексики, цифрові інструменти також дозволяють моделювати реалістичні мовленнєві ситуації в симуляторах або віртуальних середовищах (наприклад, модулі типу «virtual battlefield communication»).

Наукове обґрунтування відібраних педагогічних умов базується на сучасних педагогічних і

психологічних теоріях, досвіді міжнародної практики та потребах контексту військової освіти. Їх комплексна реалізація створює сприятливе середовище для цілеспрямованого формування англomовної компетентності майбутніх викладачів – здатних ефективно комунікувати, навчати та досліджувати в глобалізованому безпековому середовищі.

Висновки. Англomовна компетентність є невід’ємною складовою професійної підготовки майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в Україні. Вона сприяє інтеграції до міжнародного військового простору, покращенню якості освітнього процесу, підвищенню конкурентоспроможності військових освітніх закладів та адаптації до сучасних викликів у сфері оборони та безпеки. Провідними методологічними підходами до її розвитку визначено комунікативний, когнітивно-компетентнісний, міждисциплінарний, проблемно орієнтований, технологічний. Основними принципами є загальнодидактичні та специфічні. Успішність розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти залежить від врахування соціально-політичних, інституційних, психолого-педагогічних, методичних факторів. З найбільшою ймовірністю ефективність означеного процесу забезпечать такі педагогічні умови: створення професійно орієнтованого мовного середовища з інтеграцією мовної підготовки у фахові дисципліни; формування мотивації та автономності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти в набутті англomовної компетентності; використання цифрових технологій на засадах інноваційного навчання.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробленні структурно-функціональної моделі та дієвого навчально-методичного супроводу означеного процесу.

Список використаної літератури

1. Ткаченко Н. М. Теоретичні і методичні засади формування професійного іміджу майбутніх учителів іноземних мов у педагогічних закладах вищої освіти : дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04. Глухів, 2020. 617 с. URL: <https://repository.gnpu.edu.ua/handle/123456789/1132>.
2. Назиров Родіон. Специфічні принципи розвитку англomовної компетентності майбутніх викладачів закладів системи військової освіти у процесі підготовки на третьому рівні вищої освіти. *Освіта і наука XXI століття* : зб. матеріалів щорічної звітної наук.-практ. конференції здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, аспірантів і молодих учених / за заг. ред. Луценка Г. В. Глухів. 2025. Ч.2. С. 27–28.
3. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/>
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ : Ірпінськ : ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
5. Словник-довідник з професійної педагогіки / за ред. А. В. Семенової. Одеса : Пальміра, 2006. 221 с.
6. Deci, E. L. Ryan R. M. (2008). Self-Determination Theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*. No. 49, P. 182–185.

THEORETICAL BASES OF THE DEVELOPMENT OF FUTURE TEACHERS OF MILITARY EDUCATION SYSTEM INSTITUTIONS ENGLISH-LANGUAGE COMPETENCE IN THE PROCESS OF TRAINING AT THE THIRD LEVEL OF HIGHER EDUCATION

Tkachenko Nataliia

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work and International Affairs
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

Nazyrov Rodion

Postgraduate Student
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

Introduction. The development of future teachers of military education institutions English-language competence in Ukraine is a strategically important task, determined by a number of socio-political, educational and military-operational factors, among which the Euro-Atlantic course of Ukraine is dominant, which envisages the gradual integration of Ukraine into NATO and the expansion of cooperation with the Alliance member states, and determines the need for teachers of military education institutions who speak English at a level that allows them to effectively communicate with international partners, participate in international military exercises, conferences, exchange experiences and teach disciplines related to NATO military standards.

Purpose. The purpose of the article is to develop theoretical bases of the development of future teachers of military education institutions English-language competence in the process of training at the third level of higher education.

Methods. While conducting the investigation a set of scientific methods were used. Among them are theoretical analysis of scientific literature to define the methodological approaches and pedagogical principles of the development of future teachers of military education institutions English-language competence; systematization and generalization of analysed material to determine factors that influence this process; expert evaluation to identify pedagogical conditions that most likely ensure the effectiveness of the process and theoretical analysis to

substantiate them.

Results. The publication presents the theoretical bases of developing future teachers of military education institutions English-language competence in the process of training at the third level of higher education. The leading methodological approaches are defined. They are: communicative, cognitive-competence, interdisciplinary, problem-oriented, technological. The key principles were defined. They include a system of general didactic and specific ones (professional orientation, interdisciplinary integration, cognitive activity, authenticity and technologization of learning, adaptability, multi-level communicative interaction). It was found that the success of developing English-language competence of future teachers of military education institutions depends on taking into account socio-political, institutional, psychological-pedagogical, and methodological factors. It was concluded that directing the action of certain factors to achieve the planned results is possible by ensuring the following identified and substantiated pedagogical conditions: creating professionally oriented language environment with the integration of language training into professional disciplines; forming motivation and autonomy of future teachers of military education institutions in acquiring English language competence; using digital technologies on the basis of innovative learning.

Originality. Methodological approaches and pedagogical principles of the development of future teachers of military education institutions English-language competence have been clarified, factors that influence its development have been investigated, and pedagogical conditions that are most likely to ensure the effectiveness of the process have been identified and substantiated.

Conclusion. English-language competence is an integral part of the professional training of future teachers of military education institutions in Ukraine. The leading methodological approaches to its development are communicative, cognitive-competence, interdisciplinary, problem-oriented, and technological. The main principles are general-didactic and specific. The success of the development of English-language competence of future teachers of military education institutions depends on taking into account socio-political, institutional, psychological-pedagogical, and methodological factors. The effectiveness of the process is most likely to be ensured by the following pedagogical conditions: the creation of a professionally oriented language environment with the integration of language training into professional disciplines; the formation of motivation and autonomy of future teachers of military education institutions in acquiring English-language competence; the use of digital technologies based on innovative learning.

Key words: english language competence, future high school teacher, military education system institution, professional training, third level of higher education.

References

1. Tkachenko, N. M. (2020). Teoretychni i metodychni zasady formuvannia profesiinoho imidzhu maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u pedahohichnykh zakladakh vyshchoi osvity [Theoretical and methodological principles of forming the professional image of future foreign language teachers in pedagogical institutions of higher education]. Hlukhiv. URL: <https://repository.gnpu.edu.ua/handle/123456789/1132> [in Ukrainian].
2. Nazyrov Rodion (2025). Spetsyfichni pryntsypy rozvytku anhlomovnoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv zakladiv systemy viiskovoi osvity u protsesi pidhotovky na tretomu rivni vyshchoi osvity [Specific principles for developing English language competence of future teachers of military education institutions in the process of training at the third level of higher education]. *Osvita i nauka XXI stolittia: zbirnyk materialiv shchorichnoi zvitnoi naukovo-praktychnoi konferentsii здобувачів фakhovoi peredvyshchoi, vyshchoi osvity, aspirantiv i molodykh uchenykh*, 2, 27-28. Hlukhiv. [in Ukrainian].
3. Akademichnyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy [Academic explanatory dictionary of the Ukrainian Language]. URL: <http://sum.in.ua/>. [in Ukrainian].
4. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. (2003). Kyiv: VTF «Perun». [in Ukrainian].
5. Slovnyk-dovidnyk z profesiinoi pedahohiky [Dictionary-reference book on professional pedagogy]. (2006). Odesa: Palmira. [in Ukrainian].
6. Deci, E. L., Ryan, R. M. (2008). Self-Determination Theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 49, 182-185. [in English].

Авторське право ©2025 автори, всі права захищено. Автори погоджуються, що ця стаття залишається у відкритому доступі на умовах Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Отримано редакцією 29.03.2025 р.
Прийнято редакцією 29.04.2025 р.
Опубліковано 30.04.2025 р.